

Polümetallid on maapõues olemas, potentsiaal veel teadmata

Mulgimaal räägib rahvapärinus tänini, kuidas nn vanal heal rootsi ajal rootsi sõjavägi Võhma kandist kogu pliiläigu, hallika läikega kivi, ära kasutanud pliist kuulide valmistamiseks. Esimesed teated Võhma kandi pliiläigust ehk galeniidist (PbS) plii valmistamisest ulatuvad aastasadade taha.

Eestis pole küll põhjust oletada suuri pliivarusid meie maapõues, kuid värviliste metallide (vase, nikli, tsingi, plii) maagid sisaldavad sageli mitut metalli (nn liitmaagid ehk polümetallid) ning ühes maardlas kaevandatakse sageli toorainet mitme ühendi tootmiseks.

Just pliid otsides on Eestis galeniiti uuritud juba 1803. aastal ja 19. sajandi keskpaigaski, toona Võhma, Kõo, Arussaare, Paaksima ja Maalasti ümbruses. 20. sajandi uuringutega leiti ka uusi esinemiskohti. Polümetalset maagistumist on erinevatel aegadel leitud ka Põhja- ja Kirde-Eesti aluskorra mustades kihtides, aga ka Haljala lähedal liivakivis ning Hiiumaa paekivis.

Kogu seni kogutud teadmise põhjal võib arvata, et majanduslikult arvestatava polümetallide varu leidmine Eestis pole tõenäoline. Siiski on see piisavalt oluline loodusvara, et seni leitud perspektiivsed piirkonnad täpsemalt läbi uurida.